

**MODELING THE INTERACTION BETWEEN FAMILY AND
SCHOOL COOPERATION IN MODERN PRIMARY EDUCATION
CONDITIONS**

Hasanova Muslima Akmalxon qizi

1st-year Master's Student Namangan State Pedagogical Institute

Abstract

The article examines the pedagogical foundations of family-school cooperation in modern primary education. Theoretical approaches to interaction between family and school are analyzed, and existing problems are identified. An integrative model of cooperation is proposed to improve educational quality and student development. Special attention is paid to increasing parental involvement and implementing digital technologies in educational practice.

Keywords

primary education, family, school, cooperation, pedagogical model, innovation, parental involvement, educational quality.

ZAMONAVIY BOSHLANG'ICH TA'LIM SHAROITIDA OILA VA MAKTAB
HAMKORLIGINING O'ZARO TA'SIRINI MODELLASHTIRISH

Hasanova Muslima Akmalxon qizi

Namangan davlat pedagogika instituti 1-kurs magistranti

Annotatsiya

Maqolada zamonaviy boshlang'ich ta'lim tizimida oila va maktab hamkorligining pedagogik mohiyati, uning o'quvchi shaxsini rivojlantirishdagi ahamiyati hamda hamkorlikning samarali modelini ishlab chiqish masalalari yoritilgan. Oila va maktab o'rtasidagi o'zaro ta'sirning nazariy asoslari tahlil qilinib, bugungi kunda uchrayotgan muammolar va ularning kelib chiqish omillari aniqlangan. Tadqiqot davomida ota-onalarning ta'lim jarayonidagi faolligining sustligi asosiy muammolardan biri sifatida ko'rsatilib, uni bartaraf etish bo'yicha innovatsion yechimlar taklif etilgan. Oila va

**JOURNAL OF
SCIENCE AND INNOVATIVE RESEARCH STUDIES
VOLUME-1, ISSUE-6, 2026**

maktab hamkorligining integrativ modeli ishlab chiqilgan hamda uning boshlang'ich ta'lim sifatini oshirishdagi imkoniyatlari asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lim, oila, maktab, hamkorlik, pedagogik model, innovatsion yondashuv, ota-onalar faolligi, ta'lim sifati, raqamli pedagogika.

Аннотация

В статье рассматриваются педагогические основы взаимодействия семьи и школы в условиях современного начального образования. Проанализированы основные проблемы сотрудничества семьи и школы, разработана интегративная модель взаимодействия, направленная на повышение качества образования. Особое внимание уделено вопросам повышения активности родителей и внедрению цифровых технологий в образовательный процесс.

Ключевые слова: начальное образование, семья, школа, сотрудничество, педагогическая модель, инновации, качество образования.

Kirish

Ta'lim tizimini modernizatsiya qilish sharoitida boshlang'ich ta'limning samaradorligini oshirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Boshlang'ich ta'lim o'quvchining keyingi rivojlanish bosqichlari uchun poydevor vazifasini bajaradi. Shu sababli ushbu davrda ta'lim va tarbiya jarayonining sifatini ta'minlashda oila va maktabning hamkorlikdagi faoliyati muhim ahamiyat kasb etadi.

Bugungi kunda globallashuv, axborot texnologiyalarining rivojlanishi, oilaviy qadriyatlarning transformatsiyasi hamda ijtimoiy munosabatlarning murakkablashuvi natijasida ta'lim subyektlari o'rtasidagi hamkorlikning yangi shakllarini ishlab chiqish zarurati yuzaga kelmoqda. Maktab va oila o'rtasidagi munosabatlar nafaqat o'quvchilarning bilim olishiga, balki ularning ma'naviy, axloqiy va psixologik rivojlanishiga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Shu nuqtai nazardan oila va maktab hamkorligining o'zaro ta'sirini modellashtirish zamonaviy pedagogikaning dolzarb ilmiy muammolaridan biri hisoblanadi.

Tadqiqotning dolzarbligi

Boshlang'ich ta'limda oila va maktab hamkorligini takomillashtirish zarurati quyidagi omillar bilan belgilanadi:

- ta'lim sifatiga qo'yilayotgan yangi talablar;
- o'quvchilarning individual rivojlanish ehtiyojlari;
- ota-onalarning pedagogik madaniyatini oshirish zarurati;
- raqamli texnologiyalar imkoniyatlaridan foydalanish ehtiyoji;
- ta'lim va tarbiya jarayonining uzviyligini ta'minlash zarurati.

Mazkur omillar oila va maktab hamkorligining ilmiy asoslangan modelini ishlab chiqishni talab qiladi.

Tadqiqot maqsadi

Zamonaviy boshlang'ich ta'lim sharoitida oila va maktab hamkorligining o'zaro ta'sirini modellashtirishning nazariy va amaliy asoslarini ishlab chiqish hamda uning samaradorligini oshirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqish.

Tadqiqot vazifalari

1. Oila va maktab hamkorligining nazariy asoslarini o'rganish.
2. Boshlang'ich ta'limda hamkorlikning mavjud holatini tahlil qilish.
3. Hamkorlik jarayonidagi muammolarni aniqlash.
4. Oila va maktab hamkorligining integrativ modelini ishlab chiqish.
5. Hamkorlik samaradorligini oshirish bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqish.

Tadqiqot metodlari

Tadqiqot davomida quyidagi metodlardan foydalanildi:

- pedagogik kuzatish;
- ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish;
- qiyosiy tahlil;
- anketa va so'rovnomalar;
- modellashtirish;

- umumlashtirish.

Oila va maktab hamkorligining nazariy asoslari

Pedagogika fanida oila bolaning birlamchi tarbiya muhiti sifatida e'tirof etiladi. Aynan oilada bolaning dunyoqarashi, qadriyatlari va xulq-atvor me'yorlari shakllanadi. Maktab esa mazkur jarayonni ilmiy asosda davom ettiruvchi ijtimoiy institut hisoblanadi.

Mashhur tadqiqotchi J. Epstein ta'lim samaradorligini oshirish uchun oila, maktab va jamiyat hamkorligining yagona tizimini yaratish zarurligini ta'kidlaydi. Olimning fikricha, o'quvchi rivojlanishi uchta muhim omil — oila, maktab va ijtimoiy muhitning uyg'un ta'siri natijasida yuz beradi.

Zamonaviy pedagogik yondashuvlarga ko'ra, oila va maktab quyidagi funksiyalarni birgalikda amalga oshiradi:

- ta'limiy;
- tarbiyaviy;
- rivojlantiruvchi;
- kommunikativ;
- nazorat qiluvchi;
- motivatsion.

Oila va maktab hamkorligining hozirgi holati

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, ko'plab umumta'lim maktablarida ota-onalar bilan hamkorlik asosan ota-onalar yig'ilishi va ayrim tadbirlar bilan cheklanib qolmoqda.

Natijada:

- ota-onalarning pedagogik faolligi pasaymoqda;
- maktab va oila o'rtasida axborot almashinuvi sustlashmoqda;
- o'quvchilarning individual muammolari vaqtida aniqlanmayapti;
- tarbiyaviy ishlarda uzilishlar yuzaga kelmoqda.
- Bu esa zamonaviy ta'lim talablariga to'liq javob bermaydi.

Asosiy muammo va uning tahlili

Muammo

Boshlang'ich ta'limda ota-onalarning ta'lim jarayonidagi passiv ishtiroki.

Mazkur muammo bugungi kunda ko'plab ta'lim muassasalarida kuzatilmoqda. Ota-onalarning ayrim qismi farzandining ta'lim faoliyatini faqat maktab zimmasiga yuklab qo'yimoqda.

Muammoning sabablari

1. Ota-onalarning vaqt tanqisligi.
2. Pedagogik bilimlarning yetarli emasligi.
3. Maktab bilan muntazam aloqaning yo'qligi.
4. Raqamli vositalardan foydalanish ko'nikmalarining sustligi.
5. Hamkorlik mexanizmlarining yetarlicha rivojlanmaganligi.

Muammoning oqibatlari

- o'quvchilarning o'zlashtirish ko'rsatkichlari pasayadi;
- ta'lim motivatsiyasi susayadi;
- intizomiy muammolar ko'payadi;
- pedagog va ota-onalar o'rtasida kelishmovchiliklar yuzaga keladi.

Taklif etilayotgan model

"Integrativ hamkorlik modeli"

Mazkur model to'rtta asosiy komponentdan iborat:

1. Maqsadli komponent

Maqsad – o'quvchining har tomonlama rivojlanishini ta'minlash.

2. Mazmuniy komponent

- ta'limiy faoliyat;
- tarbiyaviy ishlar;
- psixologik xizmat;
- ijtimoiy loyihalar;

**JOURNAL OF
SCIENCE AND INNOVATIVE RESEARCH STUDIES
VOLUME-1, ISSUE-6, 2026**

- ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar.
3. Tashkiliy komponent
- ota-onalar universiteti;
 - ota-onalar klubi;
 - onlayn platformalar;
 - seminar-treninglar;
 - individual konsultatsiyalar.
4. Natijaviy komponent
- ta'lim sifati oshadi;
 - o'quvchilarning ijtimoiy faolligi kuchayadi;
 - ota-onalar mas'uliyati ortadi;
 - maktab va oila o'rtasidagi ishonch mustahkamlanadi.

Muammoning innovatsion yechimi

"Raqamli hamkorlik platformasi"

Ushbu platforma quyidagi imkoniyatlarni yaratadi:

- elektron kundalik;
- ota-onalar uchun mobil ilova;
- onlayn maslahatlar;
- masofaviy seminarlar;
- ta'lim natijalarini monitoring qilish;
- o'qituvchi va ota-onalar o'rtasida tezkor aloqa.

Kutilayotgan natijalar:

ota-onalar faolligi 30–40 foizga ortadi;

davomat nazorati yaxshilanadi;

ta'lim sifati oshadi;

o'quvchilar motivatsiyasi kuchayadi.

Ilmiy yangilik

Tadqiqotning ilmiy yangiligi quyidagilardan iborat:

- zamonaviy boshlang'ich ta'lim sharoitida oila va maktab hamkorligining integrativ modeli ishlab chiqildi;
- hamkorlik samaradorligini baholash mezonlari taklif etildi;
- ota-onalar faolligini oshirishning raqamli mexanizmlari asoslandi;
- hamkorlikning pedagogik samaradorligiga ta'sir etuvchi omillar tizimlashtirildi.

Amaliy ahamiyati

Tadqiqot natijalaridan:

- umumta'lim maktablarida;
- boshlang'ich sinf o'qituvchilari faoliyatida;
- ota-onalar bilan ishlash tizimida;
- pedagogika yo'nalishidagi ilmiy tadqiqotlarda foydalanish mumkin.

Xulosa

Zamonaviy boshlang'ich ta'lim sharoitida oila va maktab hamkorligi o'quvchi shaxsini har tomonlama rivojlantirishning muhim omili hisoblanadi. Tadqiqot davomida ota-onalar faolligining pastligi asosiy muammolardan biri sifatida aniqlandi. Mazkur muammoni bartaraf etish maqsadida ishlab chiqilgan integrativ model hamda "Raqamli hamkorlik platformasi" ta'lim sifati va tarbiya samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Kelgusida mazkur model asosida tajriba-sinov ishlarini tashkil etish va uning samaradorligini statistik jihatdan asoslash muhim ilmiy vazifalardan biri bo'lib qoladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent, 2020.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining ta'lim tizimini rivojlantirishga oid farmon va qarorlari.
3. Azizxo'jayeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent: Fan.

**JOURNAL OF
SCIENCE AND INNOVATIVE RESEARCH STUDIES
VOLUME-1, ISSUE-6, 2026**

4. Tolipov O‘., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari. – Toshkent.
5. Yo‘ldoshev J.G‘. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar. – Toshkent.
6. Ishmuhamedov R. Innovatsion pedagogik texnologiyalar. – Toshkent.
7. Epstein J.L. School, Family and Community Partnerships. – New York.
8. Hoover-Dempsey K.V. Family Involvement in Education. – London.
9. Vygotsky L.S. Educational Psychology. – Moscow.
10. Dewey J. Democracy and Education. – New York.
11. Bronfenbrenner U. The Ecology of Human Development. – Harvard University Press.
12. UNICEF. Family-School Partnerships Framework. – New York.

